

Jeleniogórski Biuletyn Informacyjny

PFRON

NIEPEŁNOSPRAWNI

TU TERAZ

Dofinansowany ze środków PFRON
oraz z budżetu Miasta Jelenia Góra

ISSN 1895 – 4987

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

KWIECIEŃ – MAJ

3/24/2008

W NUMERZE:

O nas w kraju i na świecie
strona **2**

Sobieszów ich małą ojczyzną
strona **8**

**Prezydent Obrębalski wystąpi
w roli Cześnika** strona **10**

Z redakcyjnej poczty
strona **11**

**Trasy spacerowe dla każdego
– Nad Stawy Podgórzyńskie**
strona **12**

Najbliższe zamierzenia Sejmiku
strona **14**

Medyczne nowinki strona **16**

**W świecie paragrafów –
Wydatki na cele rehabilitacyjne**
strona **18**

**Renty i emerytury
po waloryzacji**
strona **20**

Szkoły specjalne czekają
strona **20**

Minister Jarosław Duda z wizytą w Sejmiku strona **3**

O budżecie Jeleniej Góry rozmawiamy z Zofią Czernow
strona **6**

Przeczytaj i przekazaj innym

STADION DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, założona przez senatora Stanisława Koguta, dostała pozwolenie na budowę w Stróżach w województwie małopolskim stadionu sportowego przystosowanego do organizowania zawodów w dyscyplinach uprawianych przez niepełnosprawnych sportowców. Pobliski zalew będzie czekać na miłośników sportów wodnych, a jego brzegi mają być miejscem do wypoczynku i rekreacji. Powstaną tam kawiarnie, bary i plaże.

Według planów całość powinna być gotowa już za dwa lata. Fundacja rozważa sposób sfinansowania inwestycji, która ma kosztować około 35 milionów złotych. W grę wchodzi środki unijne, ale dysponuje ona na tyle dużym majątkiem, że nie będzie miała żadnego problemu z uzyskaniem kredytu.

NIETYPOWA REKLAMA

Podczas finałowego meczu zawodowej ligi amerykańskiego futbolu, który jest jednym z największych wydarzeń medialnych nie tylko w USA, ale i na świecie, pokazano reklamę jednego z producentów napojów stworzoną przez niesłyszących dla niesłyszących.

Jest całkowicie bezdźwięczna. Dwójka głuchych jedzie samochodem do znajomego, także z niepełnosprawnością słuchu, na transmisję meczu. Kiedy wjeżdżają na ulicę przy której mieszka, okazuje się, że nie pamiętają numeru domu. Mężczyźni kłócą się w języku migowym. Wreszcie jeden z nich energicznie naciska na klakson. W kolejnych budynkach zapalają się światła, a wściekli mieszkańcy wybiegają na ulicę. Tylko w jednym nadal panuje mrok i nikt nie wychodzi sprawdzić co się stało. To dom ich znajomego...

Reklama rozbawiła niesłyszących. Ich zdaniem sprowokowała także do myślenia słyszących, bo na minutę przeniosła ich w świat, którego zwykle nie zauważają.

NIEWIDOMY GUBERNATOR

Gubernator Nowego Yorku Eliot Spitzer złożył rezygnację z zajmowanego stanowiska po ujawnieniu przez media nagrania, na którym umawia się na spotkanie z luksusową prostytutką.

Jego miejsce zajął David Paterson. Jest pierwszym czarnoskórym, a do tego niewidomym gubernatorem w historii Stanów Zjednoczonych. Wzrok utracił w dzieciństwie.

NA WÓZKU DO ZAKOPANEGO

W ciągu trzech dni Krzysztof Jarzębski pokonał na wózku inwalidzkim liczącą 300 kilometrów trasę Łódź – Zakopane. Ma już na swoim koncie kilka podobnych wyczynów. W kwietniu ubiegłego roku w 14 godzin przejechał z Warszawy do Łodzi, a w lipcu w 12 dni dotarł z Zakopanego do Gdańska.

51-letni Krzysztof mieszka w Pabianicach. Przez wiele lat uprawiał dziesięciobój. W 1991 roku zachorował na raka. Przeszedł cztery operacje. Lekarze musieli amputować mu obie nogi. Jest członkiem AZS Łódź i reprezentuje klub w maratonach na wózku. Chce wziąć udział w tegorocznych igrzyskach paraolimpijskich w Pekinie. Aby zakwalifikować się do polskiej ekipy musi w godzinę pokonać trasę maratonu, czyli 42 kilometry i 195 metrów.

Na podstawie onet.pl, Dziennika Łódzkiego
www.niepelnosprawni.pl

oprac. ag

Jeleniogórski Biuletyn Informacyjny
 NIPEŁNOSPRAWNI
TU i TERAZ

MIESIĘCZNIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH DOFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW PFRON ORAZ Z BUDŻETU MIASTA JELENIA GÓRA

Wydawca: Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych
Redagują: Marek Chromicz, Andrzej Grzelak (red. naczelny) i zespół wolontariuszy KSON
Adres wydawcy i redakcji: ul. Grabowskiego 7, 58-500 Jelenia Góra, tel.: 075 75 242 54, tel./fax centrum informacji: 075 75 231 83, e-mail: biuro@kson.pl • www.kson.pl
Łamanie: AD REM, Jelenia Góra, ul. 1 Maja 60, tel. 075 75 222 15
Druk: NYC Drukarnia, ul. Grabowskiego 7, 58-500 Jelenia Góra
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń, ts – tekst sponsorowany.

egzemplarz bezpłatny

Nakład 2000 egz.

SPOŁECZNY RZECZNIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZIEMI JELENIOGÓRSKIEJ

przyjmuje we wtorki w godz. 11.00-13.00
i czwartki w godz. 13.00-15.00
w biurze Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych
przy ul. Grabowskiego 7 w Jeleniej Górze

Redakcja „Tu i Teraz” proponuje
zamieszczanie reklam oraz tekstów sponsorowanych.
Niskie ceny – wysoka skuteczność!
Docieramy do ponad 8 tysięcy Czytelników!
Zamówienia przyjmuje Biuro KSON-u.

Ustawę o rehabilitacji należy zmienić

Minister Jarosław Duda w Sejmiku

7 kwietnia siedzibę Sejmiku przy ul. Grabowskiego 7 w Jeleniej Górze odwiedził senator JAROSŁAW DUDA – pełnomocnik rządu do spraw osób niepełnosprawnych, sekretarz stanu w Ministerstwie Pracy, a jednocześnie z racji pełnionej funkcji prezes Rady Nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Towarzyszyli mu: poseł Marcin Zawila, przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Jerzy Pokój oraz przewodnicząca jego Komisji Rozwoju Turystyki, Rekreacji i Sportu Elżbieta Zakrzewska.

Minister Jarosław Duda

Podczas spotkania z przedstawicielami organizacji i stowarzyszeń tworzących KSON minister Duda powiedział między innymi:

– Mamy w Polsce ogromne zaniedbania jeśli chodzi o szeroko rozumianą pomoc społeczną. W wypadku osób niepełnosprawnych jest to o tyle dziwne, że na aktywizację i opiekę nad nimi są pieniądze, wcale nie takie małe. W ubiegłym roku PFRON osiągnął przychody w wysokości 5,5 miliarda złotych. Kwota ta pochodzi od zakładów pracy, które wolą płacić kary, niż zgodnie z ustawą zatrudniać określoną liczbę niepełnosprawnych. Ich ściągłość sięga 98

procent. Stąd prosty wniosek, że środki finansowe źle się po prostu wydaje.

Przyczyna tkwi z pewnością w przestarzałej ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ma już ona 48 lat i kolejne nowelizacje niewiele pomogą. Powstaje projekt nowej, który jest trochę wzorowany na podobnych aktach praw-

nych obowiązujących w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Określają one przede wszystkim gwarantowane prawa dla niepełnosprawnych.

Trwają też prace nad ustawą o polskim języku migowym. Musi wzrosnąć jego ranga, a tłumacze wreszcie uzyskają status przysięgłych. Powinni oni funkcjonować w urzędach i innych instytucjach publicznych, wszędzie tam gdzie przychodzą załatwiać swoje sprawy osoby głuche i niedosłyszące. Niezbędna jest popularyzacja tego języka. Tłumacze na ekranach telewizorów w trakcie emisji nielicznych programów telewizji publicznej to za mało. Chcemy aby pojawiali się także w stacjach komercyjnych i lokalnych. Na ten cel nie trzeba wielkich pieniędzy, ale przede wszystkim dobrej woli.

O „górach bez barier” mówił także przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Jerzy Pokój, obok prezes KSON Stanisław Schubert.

Moim zdaniem PFRON powinien być funduszem celowym. Samorządy bowiem nie zawsze otrzymywane z niego pieniądze wykorzystują zgodnie z ich przeznaczeniem. Wolą wydać na infrastrukturę techniczną, czyli przykładowo na remont chodników, niż na konkretną pomoc dla potrzebujących i ich aktywizację zawodową oraz społeczną. Tym sposobem oszczędzają na własnych budżetach.

PFRON w ogóle wymaga reformy. W swoich szesnastu oddziałach wojewódzkich zatrudnia około tysiąca osób. Liczby tej nie trzeba chyba komentować. Jestem zwolennikiem ich likwidacji i przekazania pieniędzy do dyspozycji samorządów szczebla wojewódzkiego. Nie jest to jednak takie proste. Przeciw takiemu rozwiązaniu protestują duże ogólnopolskie organizacje pozarządowe, bo otrzymują pieniądze na swoje przedsięwzięcia prosto z centrali. Po reformie być może by miały utrudniony do nich dostęp. Z pewnością jednak by skorzystały na tym małe organizacje, które obecnie stanowczo za rzadko sięgają do kasy PFRON.

Skoro już o zmianach mowa to uważam, że inne powinno być umiejscowienie pełnomocnika rządu do spraw osób niepełnosprawnych w strukturach Rady Ministrów. Obecnie nawet jako pierwszy zastępca ministra pracy mam nieco związane ręce w rozmowach z szefami innych resortów. Gdyby mój urząd działał, przykładowo, w ramach kancelarii premiera moja pozycja by także była całkiem inna. A przecież wymagające rozwiązania problemy niepełnosprawnych nie koncentrują się tylko w Mi-

nisterstwie Pracy, ale w wielu innych, chociażby zdrowia czy budownictwa.

Podstawowe cele działalności urzędu pełnomocnika właściwie od lat się nie zmieniają, choć gorzej wygląda ich realizacja. Chodzi o uaktywnienie niepełnosprawnych, o to aby stali się pełnoprawnymi obywatelami i czynnie włączali się do codziennego życia społeczeństwa. Najprostszą drogą prowadzącą do tego celu jest ich aktywizacja zawodowa. Obecnie w Polsce zaledwie 18 procent niepełnosprawnych pracuje. Musimy zachęcać pracodawców do ich zatrudniania, nie tylko poprzez apele, ale przede wszystkim stwarzanie zachęt finansowych.

Niepełnosprawnym praca również musi się opłacać. Im więc także trzeba stwarzać system zachęt, a przede wszystkim skończyć z praktyką zabierania zatrudnionym rent. Pracujący rencista jest przecież mniejszym obciążeniem dla budżetu państwa, bowiem od swoich zarob-

ków odprowadza podatki, a ZUS ściąga z jego pensji składki.

Dobre rozwiązania w tej dziedzinie obowiązują w Wielkiej Brytanii. Działają tam wyspecjalizowane biura pośrednictwa pracy. Szkolą one niepełnosprawnych przyszłych pracowników, a następnie znajdują im miejsce pracy.

*

Senator Jarosław Duda był niegdyś wiceprezesem PFRON. Czynnie włączał się wtedy w opracowywanie programów mających na celu udostępnianie Sudetów dla niepełnosprawnych turystów. Siłą więc rzeczy tej tematyki nie mogło zabraknąć podczas spotkania. Obecny na nim Andrzej Raj – dyrektor Karłonoskiego Parku Narodowego, przedstawił działania swojej placówki na rzecz praktycznej realizacji hasła „Góry bez barier”. Dostępna dla niepełnosprawnych jest ścieżka edukacyjna do wodospadu Szklarki i schroniska „Kochanówka”. Są tu zatoczki –

mijanki, WC i podest widokowy dla poruszających się na wózkach inwalidzkich. Dostępny dla nich jest także parter schroniska. Podobnie rzecz się ma z Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej. W środku znajdują się wielkoformatowe dotykowe makiety Karkonoszy, a wokół budynku została poprowadzona ścieżka edukacyjna „bez barier”. Podobna placówka ma powstać w Karpaczu, gdzie znajdą się między innymi elektroniczne urządzenia dla osób niewidomych i niedowidzących.

Niepełnosprawni będą mogli poruszać się szlakiem turystycznym z Karpacza przez Biały Jar do Domu Śląskiego. Jego przedłużeniem zainteresowani są Czesi. Współpraca międzynarodowa jest zresztą w tym wypadku niezbędna dla uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej.

*

Wiele interesujących tematów poruszono w trakcie dyskusji. Teresa Sobolewska – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, mówiła o kłopotach z utrzymaniem Domów Pomocy Społecznej, których na terenie miasta i powiatu jeleniogórskiego jest pięć. Pieni-

dze przeznaczane na nie przez samorządy wystarczają jedynie na zaspokajanie najpilniejszych potrzeb, a nie starcza ich już na remonty. Płace personelu, a przede wszystkim pielęgniarzek, są bardzo niskie. Wiele z nich odchodzi do placówek służby zdrowia, bowiem zarobki ich koleżanek tam zatrudnionych, choć też nie najwyższe, dla nich są atrakcyjne. W DPS-ach przebywają przede wszystkim osoby niepełnosprawne. PFRON powinien więc włączyć się w ich finansowanie.

Wiele wątpliwości wzbudza nadal sposób rozpatrywania przez PFRON wniosków o przyznanie pieniędzy na realizację konkretnych zadań, jakie składają organizacje pozarządowe. Trudno jest wypełnić wielostopniowe, skomplikowane formularze, rozpatrywanie zawartych w nich propozycji trwa bardzo długo, a przelewanie środków finansowych jeszcze dłużej. W sumie jest to proces kilkumiesięczny, zadanie zaś często musi być realizowane już od początku roku. Jeśli jakaś organizacja otrzyma fundusze, o co nie jest łatwo, kontrolerzy z PFRON sprawdzają sposób ich wydawania. Każdy zaś z nich stosuje własną interpretację obowiązują-

jących przepisów, co prowadzi do wielu nieporozumień.

Prezes Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Stanisław Dziejczak poruszył bardzo interesujący problem współpracy między Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Narodowym Funduszem Zdrowia, która praktycznie nie istnieje. PFRON zaś powinien się interesować, także finansowo, nie tylko pomaganiem aktualnym niepełnosprawnym, ale również profilaktyką, która być może jest nawet ważniejsza. Jak wygląda sytuacja w polskich przychodniach i szpitalach wiedzą wszyscy. Na operację czeka się po kilka lat. Po tym okresie często niewiele już ona pomaga i mamy kolejną osobę trwale niepełnosprawną.

*

Ze względu na brak czasu minister Jarosław Duda nie ustosunkował się zarówno do tych jak i innych poruszanych spraw, za co przeprosił. Obiecał jednocześnie, że wkrótce przyjedzie ponownie do Sejmiku, aby dłużej o wszystkich zagadnieniach porozmawiać.

Tekst i fot. Andrzej Grzelak

W Bogatyni powstaje

FILIA

KARKONOSKIEGO SEJMIKU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W przyszłości planujemy jej przekształcenie w samodzielny SEJMIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZIEMI ŁUŻYCKIEJ.

Zachęcamy do współpracy wszystkie zainteresowane instytucje, stowarzyszenia i osoby prywatne!

Kontaktować się należy z MONIKĄ WALASZKO z Bogatyni, tel. 0 509 941 716.

Bez współpracy niepełnosprawnych nie można im pomóc

Strategiczne cele Jeleniej Góry

O budżecie Jeleniej Góry rozmawiamy z przewodniczącą Komisji Finansów i Budżetu Rady Miasta ZOFIĄ CZERNOW.

– **Budżet to jeden z najważniejszych dokumentów corocznie uchwalanych przez radnych. Jest bardzo obszerny, a zarazem bardzo szczegółowy. Jak powstaje?**

– Precyzyjnie regulują to przepisy. Prace zaczynają się już w lecie roku poprzedzającego od postanowienia prezydenta miasta określającego podstawowe wskaźniki planowanego budżetu. Podaje on w nim między

innymi ogólne dane ekonomiczne, informuje o spodziewanych zmianach w poziomie finansowania poszczególnych zadań, zwraca uwagę na to jakie już istniejące dokumenty muszą być uwzględnione przy tworzeniu zapisów uchwały. Potem przystępuje do pracy wiele zespołów współdziałających ze sobą. Powstaje projekt, który trafia do poszczególnych komisji Rady Miasta, w tym finansów i budżetu, która ma szczególnie wiele do zrobienia.

Budżet jest w zasadzie dokumentem opisującym sposób realizacji planów i zadań, które postanowione lub prawem nakazane. To roczny plan finansowy strategii rozwoju i funkcjonowania miasta.

– **Opisuje on niemal wszystko...**

– Tak, bo dotyczy funkcjonowania całej gospodarki miejskiej i ma wpływ na codzienne życie mieszkańców. Są w nim zapisy na temat: szkół, przedszkoli, pomocy i opieki społecznej, gospodarki komunalnej, straży miejskiej, sprzątnięcia miasta, inwestycji, gospodarki mieszkaniowej, wypłat wielu świadczeń i setek innych spraw. Budżet określa kwoty, które przeznaczamy na finansowanie bieżących zadań oraz inwestycje stanowiące o rozwoju miasta.

– **Projekt przedstawiany przez prezydenta musi budzić sporo emocji i chyba podlega poważnym zmianom w toku prac...**

– W tegorocznym radni, nie tylko z naszej komisji, wprowadzili 37 bardzo istotnych zmian, uwzględnionych przez prezydenta. Budżet jest zawsze efektem zbiorowej pracy, taka jest jego podstawowa cecha.

– **Jakimi pieniędzmi dysponuje w tym roku Jelenia Góra?**

– Jest to prawie 300 milionów złotych. Kwota ta w ciągu roku może ulec pewnym zmianom. Składają się na nią w 55 procentach dochody własne, przede wszystkim podatki lokalne, głównie od nieruchomości oraz nasze udziały w podatkach pobieranych przez skarb państwa. Bardzo ważnym źródłem zasilenia budżetu są zyski z mienia komunalnego. Z jego eksploatacji, a także sprzedaży, pochodzi około 10 procent wpływów. Reszta to subwencje, w tym bardzo poważna oświatowa, sięgająca około 70 milionów oraz dotacje celowe przekazywane przez państwo na wykonanie tych zadań, które miasto realizuje w imieniu administracji rządowej.

W tym roku nie uwzględniliśmy jeszcze w budżecie zbyt dużych środków unijnych, ale już stanowią one znaczną pozycję. W latach następnych będzie ich o wiele więcej, a może nawet jeszcze w roku 2008. Wszystko zależy od tego czy zaczniemy realizację południowej obwodnicy miasta.

– **Sporo unijnych pieniędzy już jednak wydano.**

– Tak, kończymy przecież wielkie inwestycje – oczyszczalnię ścieków i zakład uzdatniania wody, rozliczamy remonty i przebudowę ponad 20 ulic.

– **Jakie są tegoroczne strategiczne zadania miasta?**

– Jest ich kilkanaście, ale obecny budżet dopiero przygotowuje ich realizację. Obok wspomnianej obwodnicy południo-

wej należą do nich między innymi: uzbrojenie i modernizacja terenów przemysłowych jako przygotowanie bazy pod gospodarczy rozwój miasta oraz wzbogacenie oferty turystycznej poprzez rozbudowę szlaków rowerowych, udostępnienie trzech zabytkowych wież widokowych, iluminację zabytkowych obiektów w centrum.

W tym roku powstanie kilka przyszkolnych boisk ze sztuczną nawierzchnią, co pozwoli na lepsze rozwiązywanie problemu zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży.

Niezwykle ważnym zadaniem jest również zakup jednego z domów akademickich i przebudowanie go na zespół mieszkań socjalnych.

– Pomimo wzrostu gospodarczego pomoc społeczna nadal jest wielu obywatelom Jeleniej Góry bardzo potrzebna. Jakie środki przeznaczamy na ten cel?

– Ponad 40 milionów złotych. Wypłacane są z tej kwoty między innymi zasiłki, zaliczki alimentacyjne, utrzymywane placówki opiekuńczo-wychowawcze, Domy Pomocy Społecznej, rodzinne domy dziecka, udzielana jest pomoc w naturze.

Chciałabym przy okazji dodać, że w tym roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zostanie przeniesiony do nowej siedziby, do wyremontowanego budynku gdzie mieścił się Zespół Szkół Chemicznych. Znajdą w nim miejsce także inne instytucje i służby miejskie.

– 40 milionów to sporo pieniędzy, ale czy ich wystarczy?

– Niestety nie. Zawsze pieniędzy jest zbyt mało, bo podopiecznych przybywa. Stale ro-

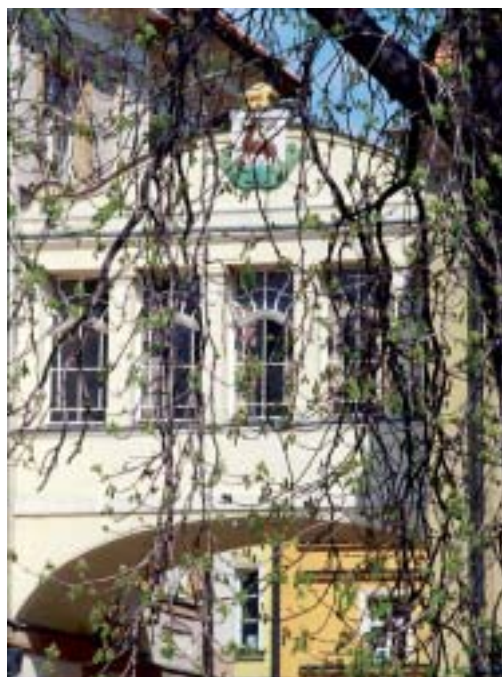
śnie liczba rodzin, gdzie kolejne już pokolenia są na utrzymaniu opieki społecznej, pomimo intensywnych prób przerwania tego tragicznego ciągu społecznego wykluczenia. To ogromny i bardzo trudny do rozwiązania problem.

– Niepełnosprawni, a jest to bardzo duże środowisko, liczące kilkanaście tysięcy osób, też mają poczucie pewnego wykluczenia...

– Zapewne tak, ale to zupełnie inna sprawa. To

nie jest zapominana przez samorząd i administrację miejską grupa obywateli, choć na pewno możemy lepiej zaspokajać jej potrzeby. Z myślą o nich jest przebudowywana sygnalizacja uliczna, chodniki i przejścia dla pieszych. Poprawione zostanie bezpieczeństwo w okolicy kościoła św. Jana Ewangelisty na Zabobrze III, bo jest to świątynia szczególnie ważna dla niepełnosprawnych, gdyż tam mieści się ich duszpasterstwo. Trwa remont pomieszczeń przy ulicy Grottgera, należących do Zespołu Szkół Specjalnych. To tylko niektóre z realizowanych zadań. A przed nami likwidacja kolejnych barier architektonicznych, w tym budowa windy w teatrze.

Rozwiązanie wszystkich problemów niepełnosprawnych jest jednak trudne, bo jak przykładowo pomóc tym, którzy są „uwięzieni” w swoich mieszkaniach na wysokich piętrach? To niemal niewykonalne. Przecież nie zbudujemy setek wind. Z pewnością jednak możemy im zapewnić łatwiejszy dostęp do urzędów, przychodni, placówek kultury. To nasz obowiązek i to robimy.

Ale do stanu idealnego na pewno jest jeszcze daleko.

– Co jest najtrudniejsze w świadczeniu pomocy tej grupie ludzi?

– To może wydać się dziwne, ale problemem jest pozorny nadmiar pieniędzy. Dysponujemy, przykładowo, środkami na likwidację barier w mieszkaniach, na ich modernizację i przebudowę. Jednak na skutek braku rozpoznania potrzeb ich część zostaje niewykorzystana, może przepaść i nie mamy innego wyjścia jak przeznaczyć je na inne cele. To musi ulec zmianie poprzez poprawę współpracy środowisk osób niepełnosprawnych z miejską administracją i radnymi. Przecież musimy wiedzieć kto i czego potrzebuje, by mu pomóc. Tego nie da się zrobić chodząc po domach. Tu jest potrzebna kompetentna pomoc zainteresowanego środowiska. Niepełnosprawni muszą się włączyć do załatwiania ich własnych spraw, o co do nich apeluję.

Rozmawiał Marek Chomicz

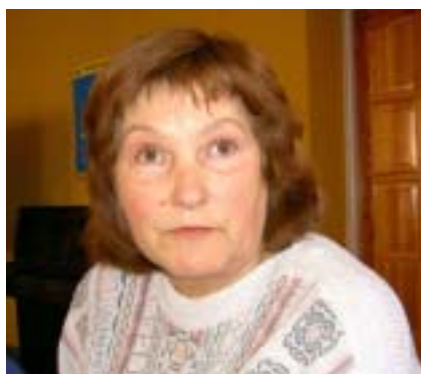
Obywatelska aktywność nie musi być formalnie zorganizowana

SOBIESZÓW ICH MAŁĄ OJCZYZNĄ

Zespół Aktywności Społecznej w Sobieszowie organizacyjnie jest jednym z ogniw KSON, a główne cele jego działania to samopomoc i pomoc osobom niepełnosprawnym, doprowadzenie do wewnętrznej ich integracji oraz ułatwienie wychodzenia z izolacji, nawiązywania kontaktów z innymi środowiskami, w tym także młodzieżą. Zapewne jednak najważniejsze jest to, że członkowie Zespołu czują się obywatelami, czyli kimś od kogo zależy jakość życia w mieście, a przede wszystkim we własnej dzielnicy, czyli Sobieszowie.

Pani **Maria Przybyła**, kierująca pracą ZAS, mówi wprost:

– Chcemy ludzi odwracać od telewizorów, chcemy by spotykali się ze sobą, rozmawiali, bawili, śpiewali, uczyli i wzajemnie sobie pomagali. Chcemy by ponownie zasiedli do stołów,

Maria Przybyła

Anna Poręba

by elegancko jedli i rozmawiali o sprawach, które ich interesują. A takich jest wiele tyle tylko, że ludzie, w tym także starsi, często już niemal zapomnieli czym jest rozmowa, jak ważną pełni rolę w życiu domowym i społecznym. Jej znaczenie pragniemy przypomnieć.

Ludzi życzliwych i chętnych do pomocy jest wielu. Przykładem może być Helena Krawczyk, osiemdziesięciolatka, której aktywność społeczna budzi zazdrość. Są oni skupieni w różnych organizacjach. Chcemy ich pokazać, ujawnić, umożliwić innym porozmawianie z nimi. Szczególnie zależy nam na spotkaniach międzypokoleniowych, na tym by młodzi mieli kontakt ze starszymi, by istniało realne współdziałanie różnych grup społecznych w naszym własnym interesie – w interesie Sobieszowa, czyli naszej „małej ojczyzny”.

Pani Maria ma dwie współpracownice, na które zawsze może liczyć: **Halinę Moszyńską** i **Annę Porębę**. We trójkę stanowią trzon Zespołu Aktywności Społecznej. Na pytanie

skąd wziął się pomysł na jego zorganizowanie, pani Anna odpowiada:

– Z potrzeby, a nawet konieczności otwarcia się na ludzi, z chęci stworzenia platformy

Halina Moszyńska

spotkań młodego pokolenia ze starszymi mieszkańcami.

Halina Moszyńska dodaje, że jednym z motywów działania jest chęć przerwania procesu stawiania się Sobieszowa tylko jeleńogórską sypialnią.

– Chcemy więcej, możemy więcej i na pewno osiągniemy więcej. Nasz ruch narodził się przy okazji ubiegłorocznej dyskusji o planie zagospodarowania przestrzennego Sobieszowa. Prawie nikt o takim dokumencie nie wiedział. W ostatniej chwili dotarliśmy do zawartych w nim zapisów. A były one proste – Sobieszów ma być właśnie sypialnią, zabudowaną małymi domami odgradzonymi od siebie. Proponowano nam niemal pełną likwidację przestrzeni publicznej, wspólnej, na której toczy się codzienne życie. Za-

brakło w tym planie wielu innych elementów – wykorzystania zabytków, realnej szansy na odbudowę basenu, społecznie użytecznego zagospodarowania dawnej owczarni, ochrony terenów zielonych. Mamy i tak sporo szczęścia, bo Chojnika jednak nie można zrównać z ziemią i zamienić na tereny pod wille.

– Musimy działać – przekonuje pani Anna – by odzyskać to lub choć część z tego co straciliśmy stając się dzielnicą Jeleniej Góry. Był posterunek policji – teraz nie ma. Zbieramy podpisy. Mamy już kilkaset pod wnioskiem o jego przywrócenie.

Spotykamy się by mówić o wszystkich ważnych dla naszego środowiska sprawach. Dyskutujemy sami, a czasem z zapraszanymi przedstawicielami władz miejskich. W spotkaniach, które odbywają się we wtorki, o godzinie 11 w Domu Kultury Muflon, zawsze uczestniczy kilkanaście osób, niekiedy tych samych, bo omawiane są różne zagadnienia.

Nie mamy statutu, sprecyzowanych form organizacyjnych, władz i prezesa. To nam nie jest potrzebne. W sprawach formalnych wystarcza nam oparcie o Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych. Najważniejsze jest wspólne działanie na rzecz środowiska, możliwie jak najszersza współpraca z innymi. Obywatelska aktywność wcale nie musi być zorganizowana.

Panie przekonują, że nie są grupą polityczną, wyznaniową, ani też żadną inną.

– Jesteśmy gronem obywateli – mówi pani Maria – którym leży na sercu dziś i jutro naszej „małej ojczyzny”. Działamy dopiero kilkanaście tygodni, jest to więc początek naszej drogi. Dlatego nie chcemy już teraz narzucać ani sobie ani innym sztywnych form organizacyjnych. To zresztą rzadko się sprawdza, co widać po losach wielu podobnych inicjatyw. Na razie najważniejsza jest autentyczna obywatelska ak-

tywność. To wystarcza, by działać, choćby małymi krokami.

Na początku lutego doprowadziliśmy do spotkania z władzami miasta. Na rozmowę z prezydentem i jego zastępcami przyszło bardzo wielu ludzi. Pytań zadano dużo. Tam też rodziła się środowiskowa integracja.

– To nie były tylko pretensje do miejskiej władzy – dodaje pani Anna – to była rozmowa partnerów, do tego skuteczna. Niektóre jej efekty już widać. Prezydent Marek Obrębalski obiecał wówczas szczegółowe zainteresowanie się przedstawionymi problemami, a kilka dni temu, w czasie krótkiego spotkania z Zespołem Aktywności Społecznej, podpisał deklarację realizacji zobowiązań podjętych na lutowym spotkaniu.

Jak więc widać aktywność obywatelska stwarza wielkie szanse działania dla siebie, bez oglądania się na innych. Warto takie szanse wykorzystywać, nie tylko w Sobieszowie.

mar

Stowarzyszenie dla niesłyszących

4 kwietnia w siedzibie Sejmiku grupa osób zainicjowała powstanie organizacji stowarzyszającej inwalidów słuchu, ich rodziny, przyjaciół oraz tych, którzy chcą wspomagać niesłyszących i niedosłyszących w dostosowywaniu się do normalnego życia. Podczas spotkania powołano czteroosobowy zespół inicjatywny. Ma on przygotować dokumentację niezbędną do zarejestrowania stowarzysze-

nia oraz ustalić program i termin zebrania założycielskiego.

Głównym celem organizacji będzie wspieranie osób z wadą słuchu w normalnym funkcjonowaniu w społeczeństwie. Chodzi przede wszystkim o ułatwienie dostępu do nowoczesnych metod leczenia oraz narzędzi i urządzeń służących do sprawnego komunikowania się z otoczeniem (internet, aparaty słuchowe, implanty, rehabilitacja, nauka języka migowego). Ważnym zadaniem po-

winna być aktywizacja zawodowa inwalidów słuchu oraz ich integracja w środowisku. Szczegółowe cele oraz ostateczną nazwę określą sami zainteresowani.

Deklaracje przystąpienia są dostępne w biurze KSON w Jeleniej Górze przy ul. Grabowskiego 7. Tam też można uzyskać szczegółowe informacje dzwoniąc na nr telefonu 075/752 42 54 lub przesyłając e-maila na adres biuro@kson.pl

Jerzy Prudzienica

Prezydent Marek Obrębalski wystąpi w roli Cześnika

„Zemsta” na teatralną windę

Jak już informowaliśmy trwają przygotowania do wystawienia „Zemsty” Aleksandra Fredry w gwiazdorskiej obsadzie. Na scenie wystąpią przedstawiciele jeleniogórskich władz, szefowie firm, jednym słowem tak zwane osoby znane z pierwszych stron gazet oraz niepełnosprawni.

Inicjatorem przedsięwzięcia jest Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych wraz z dyrektcją Teatru Jeleniogórskiego, a dochód ma być przeznaczony na zainstalowanie w budynku teatru windy. Jej brak sprawia, że obiekt jest niedostępny dla osób niepełnosprawnych ruchowo. Duża scena mieści się bowiem na pierwszym piętrze, a studyjna na drugim. Przed miesiącem pisaliśmy co prawda, że pieniądze na windę będą w tegorocznym budżecie miasta, ale w ostatecznej jego wersji jednak się nie znalazły.

Do udziału w przedstawieniu zgłosiło się ponad 40 osób. W tej sytuacji w każdej roli wystąpi po kilku aktorów. Według wstępnej koncepcji reżysera spektaklu **Jacka Paruszyńskiego** obsada przedstawia się następująco:

CZEŚNIK: **Marek Obrębalski** – prezydent Jeleniej

Góry, **Zbigniew Ładziński** – jeleniogórski radny, **Henryk Gradkowski** – rektor Kolegium Karkonoskiego;

PAPKIN: **Jerzy Łuźniak** – wiceprezydent Jeleniej Góry, **Zbigniew Ciosmak** – Komendant Powiatowy Policji, **Wojciech Kapalczyński** – konserwator zabytków, **Arkadiusz Wichniak** – burmistrz Szklarskiej Poręby, **Zbigniew Jakiel** – przewodniczący Rady Powiatu, **Zdzisław Pietrowski** – wójt Mysłakowic, **Ivo Łaborewicz** – szef Archiwum;

PODSTOLINA: **Grażyna Malczuk, Zofia Czernow** – jeleniogórskie radne, **Dorota Gniwosz** – szefowa Delegatury Narodowego Funduszu Zdrowia;

KLARA: **Marzena Hryniewicka** – dyrektor SP nr 8, **Anna Latto** – wójt Podgórzyna, **Magdalena Kwasiuk** – naczelnik wydziału w Urzędzie Miasta Je-

lenia Góra, **Maria Aleksandrowicz** – przewodnicząca Stowarzyszenia Sybiraków;

WACŁAW: **Jerzy Pokój** – przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, **Roman Gołubiński** – szef jeleniogórskich kin;

REJENT: **Jerzy Szmajdziński** – wicemarszałek Sejmu, **ksiądz Józef Stec, Marcin Zawila** – poseł PO;

ŚMIGALSKI: **Wiesław Tomera** – jeleniogórski radny, **Ryszard Grek** – pełnomocnik starosty do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi;

PEREŁKA: **Grzegorz Truchanowicz** – radny powiatu;

DYNDALSKI: **Wiesław Tomera** – jeleniogórski radny.

Nadal zgłaszają się nowi chętni do spróbowania swoich sił na scenie. Być może więc koncepcja obsady ulegnie zmianie.

W chwili oddawania numeru do druku nie znaleźliśmy jeszcze nazwisk osób niepełnosprawnych, które wystąpią, a także terminu wystawienia „Zemsty”. Najprawdopodobniej będzie to przełom maja i czerwca.

gel

Zapraszamy do odwiedzenia

STRONY INTERNETOWEJ

Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych!

Znajdziesz tam między innymi: * bieżące informacje o działalności Sejmiku i tworzących go stowarzyszeń * aktualności i porady prawne * informacje z rynku pracy * wiadomości o osiągnięciach niepełnosprawnych sportowców * komunikaty Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych * wszystkie numery miesięcznika Tu i Teraz * wersję mówioną Tu i Teraz

www.kson.pl

TELEKOMUNIKACJA WSPIERA FISKUSA?

Przed wypełnieniem rocznego zeznania podatkowego przeczytałem w odpowiednich przepisach, że można odliczyć wydatki ponoszone z tytułu użytkowania internetu w lokalu będącym miejscem zamieszkania w wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym kwoty 760 zł. Małżonkowie mogą odliczyć nawet dwa razy tyle, to znaczy 1520 zł (2 x 760 zł). Konieczne jest jednak wystawienie faktury na ich oboje.

Kilka miesięcy temu w Biurze Obsługi Klienta Telekomunikacji Polskiej, mieszczącym się jeszcze wtedy na jeleniogórskim osiedlu Zabobrze,

załatwiałem formalności związane z zainstalowaniem telefonu oraz internetu. Poprosiłem, aby został zarejestrowany na mnie i na żonę. Nie miałem na myśli ulgi podatkowej. Chodziło o zamieszczenie w książce telefonicznej obu naszych imion. Urzędniczka stwierdziła, że kiedyś takie praktyki stosowano, ale obecnie już nie i stanowczo odmówiła. Okazuje się, że jednocześnie tym sposobem pozbawieni zostaliśmy możliwości odpisania od podatku 760 zł.

Ciekawe jaki interes Telekomunikacja Polska ma w tym, aby ludzie płacili wyższe podatki?

Stanisław W.

O DZIECI BEZGLUTENOWEJ

W lutowym numerze Tu i Teraz przeczytałem o badaniach dotyczących diety bezglutenowej prowadzonych przez międzyuczelniany zespół naukowców z Akademii Medycznych w Warszawie i Katowicach. Chciałbym dotrzeć do obszerniejszych materiałów na ten temat. Prosiłbym także o poinformowanie gdzie takie badania można przeprowadzić.

Andrzej Narkiewicz

Nie dysponujemy, niestety, niczym więcej niż to co zamieściliśmy w tekście. Proponujemy skon-

taktowanie się z którąś z uczelni. Oto ich adresy:

Warszawski Uniwersytet Medyczny, ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa, tel. centrali: (0-22) 57 20 913;

Śląski Uniwersytet Medyczny, ul. Warszawska 14, 40-006 Katowice, tel.: (032) 208 36 00, Dział ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej (w organizacji) tel. (032) 208 35 26, e-mail: dznauki@sum.edu.pl

ZBIERAMY UŚMIECHY

Gdańskie Biuro Promocji Kultury prowadzi dość niezwykle przedsięwzięcie, a mianowicie gromadzi uśmiechy różnych ludzi odręcznie przez nich rysowane. Są to więc jakby autografy. Pokazujemy je następnie w szpitalach dziecięcych.

W czerwcu ubiegłego roku zaprezentowaliśmy „uśmiechy” w Dziecięcej Klinice Hematologii Gdańskiej Akademii Medycznej. Wraz z małymi pacjentami rysowała je znana aktorka Ewa Szykulska w ramach Festiwalu Dobrego Humoru. We wrześniu

wystawa towarzyszyła otwarciu sezonu koncertów dziecięcych w Filharmonii Lubelskiej.

Chcielibyśmy zaprezentować naszą ekspozycję także w innych rejonach kraju, być może również w Jeleniej Górze. Pragnących wesprzeć tą inicjatywę prosimy o kontakt z nami: Biuro Promocji Kultury, ul. Krzywoustego 22, 80 360 Gdańsk, tel. 058 553 25 38, 0602 628 026, e-mail: m.wysoczynski@promocjakultury.pl

Marek Wysoczyński

ULGA USTAWOWA

Jestem osobą, która w czasie podróży musi mieć pomoc opiekuna. W związku z tym korzystam z ustawowej ulgi przy zakupie biletów komunikacji autobusowej. Wydawało mi się, że skoro jest ona ustawowa, to każdym miście w tej samej wysokości. Okazało się iż się myliłem. Niedawno w kasie

PKS w Jeleniej Górze zapłaciłem za bilet o 37 procent mniej, a w Opolu udzielono mi zniżki w wysokości 49 procent. Kasjerki oczywiście wyjaśniły tej różnicy nie potrafiły, ja też nie umiem jej sobie wytłumaczyć.

Andrzej Kowalik

Nad Stawy Podgórzyskie

Stawy mają ponad 500 lat. Zasilają je wodą dwa potoki: Sośnia – grupę bliżej Cieplic oraz Podgórzna – tę od strony Sobieszowa. Założone zostały przez cystersów z Cieplic, którzy przybyli do tego uzdrowiska z Krzeszowa. Byli znakomitymi fachowcami od hodowli ryb, znanymi z tego w całej Europie.

Grupa stawów leżących bliżej Sobieszowa nie jest zbyt dobrze widoczna, bo znajduje się po przeciwnej stronie drogi z Cieplic do Podgórzyna i nie ma do niej wygodnego dojścia. Zostawmy ją więc w spokoju, a skierujmy się do akwenów, które rzucają się nam w oczy po lewej stronie, gdy jedziemy autobusem MZK linii 4 lub 18 w stronę Podgórzyna.

Gdy autobus opuszcza już Cieplice, pozostawiając za sobą Osiedle XX-lecia i ogródki działkowe, wjeżdża na krętą drogę do Podgórzyna. Musimy teraz dać kierowcy znać, że zamierzamy wysiąść na przystanku na żądanie. Gdy samochód już odjedzie, rozglądamy się w prawo i w lewo czy droga jest wolna i czy można przejść na drugą stronę w kierunku widocznego już parkingu i smażalni ryb.

Łączy ona staw „Kresowy” z „Wyspowym”. Można z prawej strony obejść salę konsumpcyjną w kształcie rotundy i wejść na groblę dostępną dla spacerowiczów. Nazwa staw „Wyspowy” ma swoje uzasadnienie w kilku wysepkach po nim rozsianych. Z grobli roztacza się wspaniały widok na Pogórze Karkonoskie i same Karkonosze. Bliżej, od prawej strony widzimy ruiny

ha. 70 procent hodowanych ryb stanowią karpie, 20 – pstragi, a reszta to amury, jesiotry i tołpygi. W symbiozie z rybami żyje ptactwo wodne: kilka gatunków kaczek, łabędzie, bąki, perkozy, czaple siwe i białe, także orły

Chojnika, a na lewo zalesiony zarys góry Żar oraz inne mniej charakterystyczne wzniesienia, aż do Grabowca już po lewej. W głębi, znów od prawej, są Śnieżne Kotły z telewizyjną stacją przekaźnikową. Możemy podziwiać prawie wszystkie szczyty głównego grzbietu Karkonoszy z doskonale widocznym Słonecznikiem, aż do Śnieżki po lewej stronie. Stawy u stóp, a za nimi góry – to widok zapierający dech w piersiach.

Jesteśmy na terenie prywatnym. Jan i Barbara Ogłazowie gospodarują tu od 1996 roku. Powierzchnia stawów wynosi 130 ha, razem z ziemią 150

bieliki oraz rybołowy. Spotkać można polskiego żółwia błotnego i borsuka.

W zasadzie poruszanie się po terenie gospodarstwa rybackiego jest zabronione. Gospodarze przygotowali jednak ścieżkę spacerową wokół stawu „Wyspowego”, którą pozwalają chodzić.

Po minięciu smażalni idziemy groblą do pierwszej dróżki w prawo, w którą skręcamy by okrążyć staw „Wyspowy”. Znajdujemy się teraz na półwyspie zwanym „Lisie Doły”. Gdy zostawimy za sobą stojący po prawej stronie drewniany dom letniskowy, ścieżka powiedzie nas między dwoma niedużymi

laskami ze wspinałymi starymi drzewami. Na całej powierzchni rośnie tu ich wiele. Są trzy rodzaje dębów (wśród nich dwa zabytki przyrody chronione prawem), wiązy, buki, sosny, świerki.

Wchodzimy teraz na polankę, którą przecina ścieżka z lewej w prawo. Kierujemy się w pra-

wo, znów na groblę między starym „Wyspowym” a „Podleśnym”. Dróżka doprowadzi nas do samej szosy, ale nie musimy na nią wchodzić, bo do smażalni wrócić możemy groblą, która biegnie równoległe do drogi.

Poruszanie się po niej osobom na wózkach lub o kulach może

sprawić trudność, ponieważ trzeba iść po dość nierównej trawie. Jednak zawsze istnieje możliwość powrotu tą samą trasą, którą tutaj doszliśmy. Okrążenie stawu to spacer o długości ponad jednego kilometra.

Romuald Witczak

RAZEM LIKWIDUJMY BARIERY!

Barier architektonicznych w Jeleniej Górze i okolicznych miejscowościach nadal nie brakuje.

Osoby niepełnosprawne i w podeszłym wieku wciąż mają wiele problemów z dostaniem się do urzędów, placówek służby zdrowia i innych instytucji publicznych.

Walczyć z tym zjawiskiem musimy wszyscy, wszyscy musimy żądać od odpowiedzialnych za ten stan rzeczy urzędników ich likwidacji.

Zwracamy się do naszych Czytelników z prośbą o nadsyłanie opisów, a najlepiej zdjęć, budynków niedostępnych dla niepełnosprawnych.

Opublikujemy je na łamach Tu i Teraz. Autorzy najciekawszych prac otrzymają nagrody. Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, ul. Grabowskiego 7, 58-500 Jelenia Góra e-mail: biuro@kson.pl

Szansa dla paraolimpijczyków

Sejmowa komisji kultury fizycznej i sportu powołała pięcioosobową podkomisję, która ma się zająć opracowaniem projektu zmiany ustawy o kulturze fizycznej w zakresie przyznawania świadczeń paraolimpijczykom.

Ma ona ustalić dokładne kryteria, które powinny doprowadzić do tego, aby za datę graniczną w przyznawaniu olimpijskich emerytur uznano rok 1972, gdy po raz pierwszy polska reprezentacja osób niepełnosprawnych pojechała do Heidelbergu na zawody.

Stanowisko rządu w sprawie zmiany ustawy jest negatywne.

Dopiero po igrzyskach w Seulu w 1989 roku powołano w Dueseldorfie Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski i dlatego, zdaniem rządu, przy wypłacaniu świadczeń należy brać pod uwagę osiągnięcia niepełnosprawnych sportowców od 1992 roku, gdy zawody przybrały nazwę Igrzysk Paraolimpijskich. Poza tym dużo łatwiej zdobywało się medale wówczas, gdy obsada poszczególnych konkurencji była niepełna. Dopiero w latach dziewięćdziesiątych igrzyska paraolimpijskie zaczęły upodabniać się do olimpijskich. Wprowadzono ograniczenia, limity

oraz konieczność uzyskiwania minimów.

Podkomisję czeka więc niełatwe zadanie przedstawienia argumentów, które by przekonały Radę Ministrów.

Obecnie uprawnionych do otrzymywania dożywotniej olimpijskiej emerytury jest 28 paraolimpijczyków. Ewentualne przeforsowanie ustawy objęłoby 141 sportowców. Szacuje się, że przyjęcie projektowanych przepisów spowoduje dodatkowe wydatki z budżetu państwa w wysokości około 6 milionów rocznie.

a

Najbliższe zamierzenia

Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych

- Organizowanie dla członków stowarzyszeń wchodzących w skład KSON oraz wszystkich zainteresowanych szkoleń dotyczących aspektów prawnych funkcjonowania organizacji pozarządowych.
- Popularyzowanie w mediach idei integrowania się środowisk osób niepełnosprawnych, prezentowanie w nich poszczególnych organizacji i stowarzyszeń oraz ich działaczy.
- Tworzenie warunków do budowy partnerstwa obywatelskiego pomiędzy stowarzyszeniami i organizacjami a administracją samorządową w poszczególnych gminach, ze szczególnym uwzględnieniem miasta Jelenia Góra.
- Udzielanie porad organizacjom i stowarzyszeniom w zakresie prowadzenia operacji finansowo-księgowych, a także pozyskiwania z różnego typu funduszy oraz Unii Europejskiej pieniędzy na realizację konkretnych przedsięwzięć.
- Inspirowanie powstawania nowych organizacji i stowarzyszeń osób niepełnosprawnych oraz służyć im pomocą przy rejestracji, a także tworzeniu programu; aktualnie w stadium organizacji znajdują się związki: inwalidów wzroku, osób chorych na padaczkę oraz schorzenia kardiologiczne.
- Systematyczne monitorowanie środowisk osób niepełnosprawnych w poszczególnych gminach, ze szczególnym uwzględnieniem miasta Jelenia Góra, w celu określenia ich aktualnych potrzeb.
- Pozyskanie do Zespołu Doradców Sejmiku kolejnych specjalistów z dziedzin, którymi najbardziej są zainteresowani niepełnosprawni.
- Poszerzenie działalności Biura Pracy między innymi poprzez pozyskiwanie ofert zatrudnienia na otwartym rynku pracy oraz objęcie stałym monitoringiem niepełnosprawnych absolwentów jeleniogórskich uczelni.
- Kontynuowanie prowadzenia bieżącego monitoringu barier architektonicznych w mieście.
- Pomaganie osobom niepełnosprawnym w załatwianiu pobytu na turnusach rehabilitacyjnych, co jest istotne szczególnie w tym roku, gdyż organizowane są według nowych zasad.
- Kontynuowanie pomocy niepełnosprawnym w zakresie pozyskiwania przez nich sprzętu rehabilitacyjnego.
- Prowadzony przez Sejmik Karkonoski Portal Internetowy udostępni zainteresowanym organizacjom i stowarzyszeniom uruchomienie „podstron” prezentujących zarówno ich działalność jak i zawierających inne informacje zgodnie z ich potrzebami. Na portalu uruchomione zostanie też forum dyskusyjne dla swobodnej wymiany poglądów między wszystkimi zainteresowanymi problematyką niepełnosprawności.
- Propagowanie turystyki poprzez między innymi kontynuowanie prac mających na celu udostępnienie gór niepełnosprawnym oraz organizowanie dla nich i osób starszych pieszych wycieczek po Jeleniej Górze, a także autokarowych do innych miejscowości.
- Poszerzenie działalności świetlicy KSON o kawiarenkę internetową oraz organizowanie spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin.
- Promowanie działalności artystycznej osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie wystaw i koncertów oraz przedstawianie twórców na łamach Biuletynu Tu i Teraz, Karkonoskiego Portalu Internetowego, w programach radiowej rozgłośni internetowej po jej uruchomieniu, a także w innych mediach.
- Organizowanie ogólnodostępnych imprez o charakterze kulturalnym, sportowym i turystycznym.
- Kontynuowanie dobrej współpracy z organizacjami i stowarzyszeniami, które nie są zrzeszone w KSON.

* * *

CZŁONKOWIE KARKONOSKIEGO SEJMIKU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Członkowie zwyczajni

- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Jeleniogórskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne

- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze
- Polski Związek Niewidomych Koło w Jeleniej Górze
- Stowarzyszenie Osób Dializowanych „Dializa”
- Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych „Pomocna Dłoń”
- Jeleniogórski Klub Sportowo-Rehabilitacyjny
- Jeleniogórskie Stowarzyszenie Osób Bezrobotnych
- Jeleniogórskie Stowarzyszenie Potrzebujących i Pomagających „Razem”
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Bractw Optymalnych Oddział w Jeleniej Górze
- Stowarzyszenie Promocji Gospodarczej „Pogórze” w Podgórzu
- Towarzystwo Przyjaciół Szklarskiej Poręby
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Most” w Leśnej
- Stowarzyszenie Laryngektomowanych
- Związek Inwalidów Wzroku

Członkowie wspierający

Osoby prawne:

- Goldom w Jeleniej Górze
- PPH „Wirex” s.c. w Jeleniej Górze

- PPU „Proinval” w Jeleniej Górze
- „Simet” S.A. w Jeleniej Górze
- Spółdzielnia Usługowa „Piast” w Legnicy Oddział Terenowy w Jeleniej Górze

Osoby fizyczne:

- Ewa Knychas – Stowarzyszenie SEZAM
- Miłosz Kamiński

*

Organizacje i stowarzyszenia, które nie wchodzą do struktur Karkonoskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, w wielu wypadkach podjęły taką decyzję z tego powodu, że inna jest przynależność organizacyjna ich central. Tak jest przykładowo z Polskim Związkiem Głuchych. Ich członkowie ściśle jednak współpracują z Sejmikiem, a nawet są w jego władzach.

Zdecydowana większość działających w Jeleniej Górze pozarządowych organizacji inwalidzkich zrzeszonych jest w Sejmiku, co świadczy o postępującej integracji środowiska. Na obszarze miasta i powiatu należy do nich jednak zaledwie około 20 procent osób niepełnosprawnych. Dotarcie do wielo-

tysięcznej rzeszy pozostających poza nimi to jedno z najważniejszych zadań KSON, które jest konsekwentnie realizowane.

*

Rok 2007 Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych zakończył pozytywnym wynikiem ekonomicznym. Obroty wyniosły 214 tys. złotych, a zysk 5 tysięcy.

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych przekazuje za pośrednictwem organizacji pozarządowych

40 nowych wózków inwalidzkich oraz zapasowe koła do nich

Osoby zainteresowane muszą posiadać zaświadczenie lekarskie potwierdzające konieczność korzystania z takich wózków.

Bliższych informacji udziela Biuro KSON: Jelenia Góra, ul. Grabowskiego 7, tel.: 075 75 242 54, 075 75 231 83

ROZSTRZYGNAŁ SĄD

Ewa C. mieszka na ostatnim piętrze budynku przy ul. Wojska Polskiego w Jeleniej Górze. Ma orzeczoną I grupę inwalidzką z powodu wady wzroku. Chcąc ułatwić sobie życie postanowiła zainstalować w mieszkaniu ogrzewanie gazowe. Napotkała jednak na trudności, których nie przewidywała. Zarządzająca budynkiem wspólnota mieszkaniowa nie wyraziła zgody na ten

zamiar. Usłyszała, że jest osobą niepełnosprawną, niedowidzącą, w związku z tym może mieć kłopoty z obsługą instalacji gazowej, a to zagraża bezpieczeństwu wszystkich lokatorów.

Ewa C. zgłosiła się do Społecznego Rzecznika Osób Niepełnosprawnych Ziemi Jeleniogórskiej z prośbą o interwencję. Podjął on próbę mediacji, jednak wspólnota mieszkaniowa pozostawała nieugięta. Nie przyniosły również rezultatu rozmowy prowadzone z lokatorami przez szefową Zakładu Gospodarki Lokalowej Południe, która zaskarżyła uchwałę wspólnoty niekorzystną dla niepełnosprawnej rodziny do sądu.

Sprawa została rozstrzygnięta na korzyść Ewy C. Brawa dla Dyrektorki ZGL Południe!

Sprawa została rozstrzygnięta na korzyść Ewy C. Brawa dla Dyrektorki ZGL Południe!

ej

UJARZMIĆ ALZHEIMERA

Naukowcy nie ustają w wysiłkach, aby znaleźć lek na jak na razie nieuleczalną chorobę Alzheimera. Lekarze z Kalifornii 81-letniemu byłemu lekarzowi z wczesną postacią choroby wstrzyknęli bezpośrednio do mózgu etanercept, stosowany między innymi w terapii reumatoidalnego zapalenia stawów. Przed zastrzykiem nie był w stanie zapamiętać nazwiska leczonego go doktora, aktualnej daty ani miejsca własnego zamieszkania, nie mógł też wymienić więcej niż dwóch zwierząt. Widoczna poprawa nastąpiła już po 10 minutach. Wiedział, że mieszka w Kalifornii, a także jaki jest miesiąc i dzień tygodnia. Znał nazwisko lekarza i umiał wymienić pięć zwierząt.

Specjaliści zastrzegają, że pojedynczy sukces nie oznacza, iż lek pomoże każdemu choremu. Potrzebne są dalsze badania.

*

Z kolei londyńscy naukowcy pracują nad tym jak szybciej i dokładniej rozpoznawać chorobę.

W mózgu chorych gromadzą się nieprawidłowe złożki, co prowadzi do postępującej demencji. By wcześniej wykryć te zmiany stosuje się badania obrazowe mózgu, zwłaszcza rezonans magnetyczny, analizę krwi oraz przeprowadza wywiady z pacjentami sprawdzające ich sprawność umysłową. Jednak

dokładność rozpoznania nie przekracza z reguły 85%. Ostateczna diagnoza stawiana jest często dopiero po śmierci.

Zespół prof. Richarda Frąckowiaka z University College wykazał, że komputery mogą stwierdzić uszkodzenia mózgu związane z chorobą Alzheimera z dokładnością sięgającą 96%. Odpowiednie oprogramowanie porównuje obraz mózgu osób ze stwierdzoną chorobą z obrazami mózgu właśnie diagnozowanych pacjentów. Metoda ta nie wymaga współpracy wykwalifikowanych neurologów, a sposób oceny jest stały.

*

Naukowcy z University of Washington doszli do wniosku, że dorosłe dzieci rodziców, którzy obydwoje cierpieli na chorobę Alzheimera, są obarczone zwiększonym ryzykiem zachorowania w porównaniu z resztą populacji. Wśród 297 osób ze 111 takich rodzin ponad 20% zachorowało. Wśród ogółu społeczeństwa częstotliwość występowania tego schorzenia szacuje się na od 6 do 13%. 240 uczestników badania, którzy nie zachorowali, nie osiągnęło jeszcze 70 roku życia, co sugeruje, że wyniki nie są ostateczne.

Obecność dodatkowych osób z Alzheimerem w rodzinie nie zwiększała ryzyka rozwoju choroby, ale wiązała się z obniżeniem wieku, kiedy stwierdzano jej objawy.

SEKRET RAKA PIERSI

W Polsce co roku diagnozuje się ponad 13 tys. zachorowań na raka piersi, 5 tys. kobiet umiera. Bardzo istotne dla wyzdrowienia jest między innymi stwierdzenie czy nastąpiły przerzuty. Jak dotąd nie było wiadomo co je powoduje.

Zdaniem naukowców z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley kluczową rolę odgrywa tu białko SATB1. Przeanalizowali oni 2 tys. próbek tkanek pochodzących od kobiet leczonych na raka piersi.

Te, które miały najwięcej białka SATB1, żyły najkrócej. Zbadali też układ komórek w gruczole piersiowym. Zdrowe tworzą struktury kolisty, podczas gdy przerzutujące układają się chaotycznie. Wystarczyło jednak wyeliminować z nich SATB1, aby ponownie ułożyły się kolisty.

Jeśli uda się potwierdzić to odkrycie w warunkach klinicznych, będzie to duże osiągnięcie w leczeniu raka piersi.

PIGUŁKI ANTYKONCEPCYJNE RATUJĄ ŻYCIE

Pigułki hormonalne są dostępne jedynie na receptę, bowiem istnieje kilka istotnych przeciwwskazań do ich zażywania, między innymi przy chorobach układu krążenia i wątroby. Naukowcy z Uniwersytetu w Oksfordzie uważają jednak, że stosowanie doustnej antykoncepcji wiąże się nie tylko z zagrożeniami, ale może też obniżać ryzyko zachorowania na raka jajnika, a efekt przeciwnowotworowy utrzymuje się

całe lata po odstawieniu antykoncepcji. Ich zdaniem na świecie ponad 100 tysięcy kobiet dzięki pigułkom uniknęło tej choroby w ostatnich 50 latach.

Rak jajnika jest uważany za najgroźniejszy złośliwy nowotwór kobiecy. Przez długi czas nie daje żadnych wyraźnych objawów i często jest wykrywany w późnym stadium rozwoju, w którym szanse na wyleczenie są niewielkie.

ŻYJMY 14 LAT DŁUŻEJ!

Ludzie, którzy nie palą tytoniu, regularnie ćwiczą, piją umiarkowane ilości alkoholu i codziennie zjadają pięć porcji warzyw i owoców żyją przeciętnie o 14 lat dłużej od osób nie stosujących żadnej z tych zasad – stwierdzili naukowcy z Cambridge.

Pozytywny wpływ na zdrowie tych czynników był od dawna znany, ale badano je oddzielnie. Po

raz pierwszy analizowano wszystkie cztery jednocześnie. Badania, w ramach realizowanego w Europie projektu, którego celem jest ustalenie najzdrowszej diety, prowadzono od 1993 do 1997 roku na grupie 20 tysięcy osób w wieku od 45 do 79 lat, u których nie stwierdzono raka, chorób serca ani krążenia.

KIBICOWANIE SZKODZI NA SERCE

Zespół naukowców z Uniwersytetu Ludwika Maksymiliana w Monachium porównał liczbę problemów kardiologicznych odnotowanych w stolicy Bawarii podczas mistrzostw świata w piłce nożnej latem 2006 roku z danymi z lat wcześniejszych oraz z tygodni poprzedzających i następujących bezpośrednio po turnieju. Wyniki nie przedstawiają się dla kibiców zbyt ciekawie. W dniu meczu z udziałem reprezentacji Niemiec ryzyko wystąpienia zawału serca lub innego problemu kardiologicznego u niemieckich mężczyzn wzrastało trzykrotnie, natomiast u Niemców o 82%.

Większe znaczenie ma nie wynik meczu, lecz jego przebieg. Przykładowo najwięcej kłopotów z sercem odnotowano w dniu ćwierćfinału Niemcy – Argentyna, który rozstrzygnął się na korzyść Niemiec dopiero w rzutach karnych. Z kolei podczas spotkania o trzecie miejsce z Portugalią, zakończono zwycięstwem Niemiec 3:1, liczba zagrożeń kardiologicznych nie wzrosła.

Głównym winowajcą są emocje, jednak pewną rolę mogą też odgrywać towarzyszące kibicowaniu okoliczności: niedobór snu, niezdrowe jedzenie, picie alkoholu, palenie tytoniu, itp.

KAMERA W TABLETCE

Nowy rodzaj miniaturowej kamery, którą można połączyć, opracowali naukowcy z Uniwersytetu w Waszyngtonie. Twórcy urządzenia mają nadzieję, że pomoże ono w walce z rakiem przełyku. Ma wielkość typowej tabletki przeciwbólowej. Jest wyposażone w siedem cienkich światłowodów, którymi przekazuje rejestrowany obraz do komputera. Dzięki temu lekarz może oglądać na ekranie wewnątrz przełyku pacjenta.

Kamera jest mniejsza od rurki tradycyjnego

endoskopu, dlatego pacjent może ją swobodnie połączyć. Wyeliminuje to konieczność stosowania znieczulenia. W przyszłości mogłaby ona być „oczami” dla chirurga wykonującego zabieg metodą laparoskopową. Projekt zakłada, że urządzenie będzie kosztowało kilkaset dolarów. Za tradycyjny endoskop trzeba zapłacić pięć tysięcy.

Przewody umożliwiają lekarzowi wyciągnięcie tabletki po zakończeniu badania. Po wysterylizowaniu nadaje się do ponownego użytku.

ALKOHOL NIE KOI SMUTKU

Wbrew potocznemu przekonaniu alkohol wcale nie koi smutku, lecz go utrwała – stwierdzili japońscy naukowcy. Zaaplikowali szczerom przez kilka dni lekkie elektrowstrząsy, a następnie włożyli z powrotem do klatki. Kiedy później ją otwierali gryzonie były przerażone. Niektórym wstrzykiwali wówczas alkohol, a innym placebo. Okazało się, że u szczurów, którym dano alkohol, reakcja lękowa

na otwieranie klatki trwała przeciętnie o dwa tygodnie dłużej.

Jeśli więc chcemy pozbyć się przykrych wspomnień, lepiej jest jak najszybciej przesłonić je czymś pozytywnym i nie używać alkoholu.

Na podstawie PAP oprac. ag

WYDATKI NA CELE REHABILITACYJNE

Rozliczenie podatku dochodowego za 2007 rok mamy już za sobą. Wielu z naszych Czytelników odliczyło od niego wydatki na cele rehabilitacyjne i wielu też zwracało się do nas z prośbą o wyjaśnienie co należy do nich zaliczyć. Przekazujemy te informacje z opóźnieniem, ale mogą się przecież przydać przy rozliczeniach za rok 2008.

Za wydatki na cele rehabilitacyjne uważa się poniesione koszty na:

– **adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności** – likwidacja barier architektonicznych, budowa podjazdów dla poruszających się na wózkach inwalidzkich, „poszerzanie drzwi”, likwidacja progów, wyburzanie ścian działowych, założenie okien zamykanych z niskiego poziomu, położenie terakoty antypoślizgowej, likwidacja wanny i założenie brodzika ze specjalnym siedziskiem dla osób niesprawnych ruchowo, zainstalowanie „wiszącego” sedesu oraz umywalki „bez nogi”, montaż wszelkiego rodzaju uchwytów i specjalnych baterii dla osób z niesprawnymi dłońmi, zamontowanie opuszczanych szafek i blatu kuchennego z możliwością podjecha-
nia wózkiem, drzwi przesuwnych itp.;

– **przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności** – zakup i montaż oprzyrządowania, zabezpieczenie progów samochodu przed zniszczeniem przez wózek, montaż bagażnika na wózek (kupno samochodu i części do niego nie jest brane pod uwagę);

– **zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych** – wszelkiego rodzaju przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny związany z konkretną niesprawnością, a więc wózki i części do nich, opony, kule, protezy, obuwie ortopedyczne, aparaty słuchowe, okulary, laski, chodniki, materace i poduszki przeciwdoleżynowe, chwytaki itp., urządzenia ułatwiające komunikowanie się, czyli przykładowo telefony dla niewidomych (wykluczona jest możliwość odliczania wydatków na zakup sprzętu gospodarstwa domowego);

– **zakup wydawnictw i materiałów szkoleniowych** – książki, broszury, kasety, prasa dla osób niepełnosprawnych;

– **odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;**

– **odpłatność za pobyt w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, rehabilitacji leczniczej, opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz za zabiegi rehabilitacyjne;**

– **opłacenie przewodników osób niewidomych z I lub II grupą inwalidztwa oraz z niepełnosprawnością narządów ruchu zaliczonych do I grupy do kwoty 2280 zł;**

– **utrzymywanie przez osoby niewidome psa przewodnika do kwoty 2280 zł;**

– **opiekę pielęgniarską w domu nad osobą niepełnosprawną w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla niepełnosprawnych zaliczonych do I grupy inwalidztwa;**

– **opłacenie tłumacza języka migowego;**

– **kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz dzieci osób niepełnosprawnych, które nie ukończyły 25 roku życia;**

– **leki w wysokości stanowiącej nadwyżkę ponad kwotę 100 zł miesięcznie, jeżeli lekarz specjalista stwierdzi, że osoba niepełnosprawna powinna je stosować stale lub czasowo (z ulgi nie mogą korzystać osoby starsze lub chore jeśli nie mają orzeczenia o niepełnosprawności);**

– **odpłatny, konieczny przewóz na niezbędne zabiegi leczniczo – rehabilitacyjne** osoby niepełnosprawnej karetką transportu sanitarnego, a niepełnosprawnego zaliczonego do I lub II grupy inwalidztwa oraz dzieci niepełnosprawnych do lat 16 również innymi środkami transportu;

– **używanie samochodu osobowego** stanowiącego własność lub współwłasność osoby niepełnosprawnej zaliczonej do I lub II grupy inwalidztwa lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę nie-

• W świecie paragrafów •

pełnosprawną zaliczoną do tych grup, albo dzieci niepełnosprawne do lat 16 dla potrzeb związanych z koniecznym przewozem na niezbędne zabiegi leczniczo – rehabilitacyjne **do kwoty 2280 zł**;

– **odpłatne przejazdy środkami transportu publicznego** związane z pobytem na turnusie rehabilitacyjnym, w zakładach leczniczo – rehabilitacyjnych, na koloniach i obozach dla dzieci i młodzieży.

*

Aby odliczyć wymienione wyżej koszty **od dochodu przed opodatkowaniem** trzeba posiadać rachunki. Wydatki nie mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zakładowego funduszu rehabilitacji, Narodowego Funduszu Zdrowia, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i z innych źródeł. W przypadku gdy były częściowo finansowane odliczamy kwotę, którą sami zapłaciliśmy.

Wydatki na cele rehabilitacyjne może odliczać niepełnosprawny albo podatnik, który go utrzymuje, jeżeli w całym roku podatkowym dochód utrzymywanej osoby niepełnosprawnej nie przekroczył kwoty 9120 zł. Przepisy zaliczają do takich podat-

ników: współmałżonka, dzieci własne i przysposobione oraz przyjęte na wychowanie, pasierbów, rodziców, rodziców współmałżonka, rodzeństwo, ojczyma, macochę, zięcia i synową. Rachunki muszą być wystawione na osobę, która będzie odliczała wydatek.

Odliczający musi posiadać jeden z następujących dokumentów: orzeczenie o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (wcześniej I, II albo III grupa inwalidztwa), decyzję przyznającą rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, rentę szkoleniową albo socjalną, orzeczenie o niepełnosprawności dziecka do 16 roku życia.

Dokumenty potwierdzające wydatki (np. rachunki, faktury, bilety) przechowujemy przez 5 lat, licząc od końca roku, w którym upłynął termin płatności podatku. Zachowujemy je w domu – nie dołączamy do zeznania podatkowego.

Pamiętajmy, że w każdej sytuacji kiedy nie jesteśmy do końca pewni czy możemy skorzystać z określonego odliczenia, lepiej to wyjaśnić zwracając się po informację do urzędu skarbowego.

Oprac. ga

Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych

proponuje

zainteresowanym skorzystanie z usług

MEDIATORA SĄDOWEGO W SPRAWACH KARNYCH

DOROTY GNIEWOSZ

Dorota Gniewosz jest wpisana do wykazu osób godnych zaufania uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego w sprawach karnych przez Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze. Należy do Stowarzyszenia Instytut Rozwiązywania Konfliktów z siedzibą w Warszawie, zrzeszającego mediatorów z całego kraju.

*

Celem mediacji jest pojednanie pomiędzy sprawcą a pokrzywdzonym. Korzyści z niej odnoszą obie strony. Przede wszystkim stwarza ona szansę na ponowne poprawne wzajemne relacje pomiędzy nimi. Pokrzywdzony może szybko i skutecznie uzyskać zadośćuczynienie, a także przeprosiny, a sprawca wybaczenie.

*

KSON, ul. Grabowskiego 7, 58 500 Jelenia Góra, tel.: 075 75 242 54, 075 75 231 83

Świadczenia po waloryzacji

Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje, iż po waloryzacji rent i emerytur świadczenia wypłacane przez tą instytucję mają następującą wysokość:

- minimalna emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna – **636,29 zł**;
- minimalna renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy – **489,44 zł**;
- minimalna renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa – **763,55 zł**;

- minimalna renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową – **587,33 zł**;
- dodatek pielęgnacyjny za tajne nauczanie – **163,15 zł**;
- dodatek dla sieroty zupełnej – **306,65 zł**;
- dodatek kombatancki – **163,15 zł**;
- świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych – **od 8,18 do 163,15 zł** w zależno-

ści od liczby pełnych miesięcy trwania pracy;

- świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – **od 8,18 do 163,15 zł** w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy;
- renta socjalna – **534,48 zł**;
- świadczenie przedemerytalne – **757,79 zł**;
- kwota bazowa – **2275,37 zł**.

Bliższych informacji udziela Wydział Organizacji Oddziału ZUS w Wałbrzychu, tel. 074 843 73 69.

Szkoły specjalne czekają

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji we Wrocławiu prowadzi nabór młodzieży niepełnosprawnej ruchowo i przewlekłe chorej od 12 do 24 roku życia do ponadgimnazjalnych publicznych, bezpłatnych szkół specjalnych na rok szkolny 2008/2009.

Są to:

- Liceum Ogólnokształcące,
- Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące (2-letnie, na podbudowie ZSZ),
- Technikum Ekonomiczne (4-letnie),
- Zasadnicza Szkoła Zawodowej w zawodach: krawiec, intrygator.

Młodzież spoza Wrocławia może zamieszkać w bezpłatnym internacie. Podstawę przyjęcia

stanowi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Z kandydatami przeprowadzane są rozmowy kwalifikacyjne.

Centrum prowadzi również Gimnazjum Integracyjne, do którego przyjmowani są także uczniowie zdrowi oraz niepubliczną Polsko-Niemiecką Szkołę Podstawową w której nauka jest odpłatna. Dzieci zdobywają wiedzę zgodnie z polskimi oraz niemieckimi standardami nauczania, co umożliwia im później dalsze kształcenie na terenie obu krajów.

Uczniowie biorą udział w zajęciach usprawniających i rehabilitacyjnych. Mogą też korzystać z bogatej oferty zajęć pozalek-

cyjnych (kółka zainteresowań, Pracownia Aktywności Twórczej Kuźnia, drużyna harcerska, itp). Mają możliwość uczestniczenia w wycieczkach krajoznawczych, zawodach sportowych, zorganizowanych wyjściach na: mecze koszykówki, koncerty, spektakle teatralne, projekcje filmowe, do dyskotek. Są kursy tańca, nauka pływania, rozgrywki tenisa stołowego i ziemnego

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra mieści się przy ul. Wejherowskiej 28 we Wrocławiu (kod 54-239), tel. (071) 798 26 00 (wew. sekretariat szkół 203), fax (071) 798 26 01, e-mail: szkola@cekiron.pl.

Adresy i telefony

KARKONOSKI SEJMIK OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH *Organizacja pożytku publicznego*

KRS 0000100516 • Data założenia: 27.03.2001 r.

Adres: ul. Grabowskiego 7 • 58 500 Jelenia Góra • tel.: 075 75 242 54

Punkt Informacji – Telefon Zaufania: tel./fax 075 75 231 83

www.kson.pl • e-mail: biuro@kson.pl • NIP: 611-24-47-442

STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE ZRZESZAJĄCE OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

- **KARKONOSKI KLUB AMAZONEK**
Dyżury członków zarządu: czwartki, godz. 16.00,
Klub Nauczyciela przy ul. Bankowej 15 w Jeleniej
Górze, tel.: 075 755 44 12
- **KOŁO POLSKIEGO ZWIĄZKU NIEWIDOMYCH**
ul. Grabowskiego 7, 58-500 Jelenia Góra,
tel.: 075 75 249 31
Dyżury członków zarządu: wtorki i czwartki,
godz. 9.00-13.00, pierwszy czwartek miesiąca
– godz. 13.00-17.00.
Zarząd Okręgu Dolnośląskiego PZN ma swoją siedzibę
przy ul. Grunwaldzkiej 12B we Wrocławiu (kod 50-355),
tel.: 071 32 132 02.
- **STOWARZYSZENIE OSÓB DIALIZOWANYCH**
„DIALIZA”
ul. Bohaterów Września 18/5, 58-560 Jelenia Góra
– Cieplice, tel.: 075 64 293 05
- **ODDZIAŁ TERENOWY POLSKIEGO TOWARZYSTWA
WALKI Z KALECTWEM**
pl. Piastowski 21, 58-560 Jelenia Góra – Cieplice,
tel.: 075 75 571 63, 0607 604 587
- **WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ PRZY ODDZIALE
TERENOWYM POLSKIEGO TOWARZYSTWA WALKI Z
KALECTWEM**
ul. Kiepur 44, 58-506 Jelenia Góra,
tel.: 075 64 301 63, czynne pn-pt w godz. 7.00-15.00
- **KOŁO MIEJSKIE POLSKIEGO STOWARZYSZENIA
DIABETYKÓW**
ul. Grabowskiego 7, 58-500 Jelenia Góra,
tel.: 075 75 327 36, 0609 892 888
Dyżury członków zarządu: środy, godz. 15.00-17.00
Adres korespondencyjny: ul. B. Chrobrego 12/3,
58-500 Jelenia Góra
- **TOWARZYSTWO CHORYCH NA STWARDNIENIE
ROZSIANE**
ul. Moniuszki 3/18, 58-506 Jelenia Góra,
tel.: 075 75 410 79
- **POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW
I INWALIDÓW** ul. Wojska Polskiego 25, 58-500
Jelenia Góra, tel.: 075 75 221 61.
Biuro czynne: od wtorku do piątku w godz. 9.00-12.30.
Rejon obejmuje zasięgiem działania powiaty: złotoryjski,
lwówecki, jeleniogórski oraz miasto Jelenia Góra.
- **STOWARZYSZENIE OSÓB PRZEWLEKLE CHORYCH**
„POMOCNA DŁOŃ” ul. Grabowskiego 7,
58-500 Jelenia Góra, tel.: 075 75 231 83
- **POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH**
ul. Grabowskiego 7, 58 500 Jelenia Góra,
tel.: 075 75 258 01
- **POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB
Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM**
KOŁO W JELENIEJ GÓRZE
ul. Waryńskiego 14, tel./fax: 075 75 259 61,
075 76 478 18
- **JELENIOGÓRSKIE STOWARZYSZENIE RODZIN
I PRZYJACIÓŁ DZIECI Z ZESPOŁEM DOWNA**
ul. Rataja 18/31, 58 500 Jelenia Góra, kontakt
– Marzena i Janusz Wielocha, tel. 075 75 51 705,
0 607 587 103, e-mail: jwielocha@wp.pl,
www.jgora.darzycia.org
- **STOWARZYSZENIE LARYNGEKTOMOWANYCH**
KSON, ul. Grabowskiego 7, 58 500 Jelenia Góra,
tel. 075 75 242 54, lub 075 64 38 595
(Zbigniew Czarnecki)
- **JELENIOGÓRSKI KLUB SPORTOWO-
REHABILITACYJNY**, ul. Kiepur 17/31, 58-500 Jelenia
Góra, tel. 075 76 43 571, 0601 952 560
- **JELENIOGÓRSKIE TOWARZYSTWO SPOŁECZNO-
KULTURALNE**, ul. Grabowskiego 7 (siedziba Sejmiku)
58-500 Jelenia Góra

PUNKT INFORMACJI – TELEFON ZAUFANIA KSON 075 75 231 83

Obsługa: Teresa Adamowicz, Kazimiera Gronostaj

- Pomagamy osobom niepełnosprawnym w rozwiązywaniu problemów społecznych, socjalnych i zawodowych.
- Udzielamy porad psychologicznych i prawnych.
- Podpowiadamy jak walczyć z barierami architektonicznymi.
- Osoby zgłaszające się do nas kontaktujemy ze specjalistami z różnych dziedzin.

Punkt Informacji współpracuje z Zespołem Doradców i Specjalistów, w skład którego wchodzi:

Szef Zespołu **Ewa Knychas** psycholog (poniedz. i środy w godz. 10:00-12:00)

Irena Kawalek – specjalista ds opieki społecznej (środy w godz. 10:00-12:00)

Maria Karpińska – specjalista ds socjalnych (poniedz. w godz. 10:00-11:00)

Marta Kawwa Geringer – psycholog, doradca zawodowy (czwartki w godz. 10:00-11:00)

Małgorzata Jadwińska-Komada – doradca zawodowy (wtorki w godz. 11:00-12:00)

Andrzej Broniszewski – specjalista ds rehabilitacji leczniczej (czwartki w godz. 11:00-12:00)

Ewa Kisiel – lekarz okulista (termin do uzgodnienia)

Marek Nałęcz Socha – radca prawny (poniedz. w godz. 10:00-12:00)

Bartosz Nowak – aplikant radcowski (czwartki w godz. 10:00-12:00)

Zdzisław Wojtas – doradca w sprawach wypadków komunikacyjnych (termin do uzgodnienia)

ks. Henryk Bujak – wsparcie duchowe (termin do uzgodnienia)

ks. Marian Matula – wsparcie duchowe (termin do uzgodnienia)

Czekamy od poniedziałku do piątku, od godz. 10.00 do 15.00!

Punkt dofinansowany jest z budżetu miasta Jelenia Góra

Adresy i telefony

POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE

Jelenia Góra:

– ul. Podchorążych 15, e-mail: pcpr@pcpr.jgora.pl (powiat ziemski)

Telefony:

sekretariat – 075 64 732 77,

osoby niepełnosprawne

– 075 64 732 82

fax – 075 64 732 78.

Dojechać można autobusem MZK nr 1

Dział Rehabilitacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

– pl. Piastowski 21, tel. 075 75 588 02, e-mail: mopsjg@wp.pl

Kamienna Góra:

– ul. Armii Ludowej 7, tel. 075 74 445 70

Lwówek Śląski:

– Morcinka 7, tel. 075 782 56 41

MIEJSKIE I GMINNE OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Jelenia Góra – ul. Słowackiego 13, tel. 075 75 239 51

Gryfów Śląski – Ubocze 300, tel.: 075 78 137 81

Janowice Wielkie – ul. Kolejowa 2, tel. 075 75 155 33, e-mail: gopsjanowice@poczta.onet.pl

Jeżów Sudecki – ul. Długa 63, tel. 075 71 322 54, e-mail: gops@jezowsudecki.pl, www.jezowsudecki.pl

Kamienna Góra – al. Wojska Polskiego 10a, tel. 075 64 666 71

Karpacz – ul. Krótka 4, tel. 075 76 185 95

Kowary – ul. Pstrowskiego 7, tel. 075 71 821 13, e-mail: mopskowary@neostrada.pl

Lwówek Śląski – ul. Morcinka 7, tel. 075 78 256 41, e-mail: PCPRLwówekSlaski.pl

Lubawka – ul. Kamiennogórska 23, tel. 075 74 118 00, e-mail: ops1lub@poczta.onet.pl

Lubomierz – pl. Wolności 1, tel. 075 78 331 39

Marciszów – ul. Szkolna 4b, tel. 075 74 106 52, e-mail: marcogops@wp.pl

Szklarska Poręba – ul. Sikorskiego 8, tel.: 075 71 721 46, e-mail: mopszklarska@epf.pl

Świeradów Zdrój – ul. 11 Listopada 35, tel.: 075 78 163 21 wew. 21

Wleń – ul. Ogrodowa 8, tel.: 075 71 365 83

Biuro KSON przyjmuje zapisy

do tworzących się dwóch nowych stowarzyszeń:

ZWIĄZKU INWALIDÓW WZROKU

(dla osób, które ze względów statutowych nie mogą być przyjęte do Polskiego Związku Niewidymskich) oraz

CHORYCH NA PADACZKĘ

Jelenia Góra, ul. Grabowskiego 7,
tel.: 075 75 242 54, 075 75 231 83

POWIATOWY URZĄD PRACY W JELENIEJ GÓRZE

ul. Podchorążych 15, tel. 075 6473160 do 162, fax 075 6473163,
e-mail: wrje@praca.gov.pl, www.jeleniagora.ibip.pl

FILIA

DOLNOŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ

al. Wojska Polskiego 18, tel. 075 76 479 66 wew. 110,
tel./fax 0757522754, e-mail: wrjeciz@praca.pl, www.dwup.pl

STRONY INTERNETOWE O PRACY

www.praca.gov.pl – serwis informacyjny urzędów pracy

www.epuls.praca.gov.pl
– pośrednictwo pracy na terenie Polski

www.eures.praca.gov.pl
– EURES to sieć współpracujących publicznych służb zatrudnienia pomagających znaleźć pracę w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii i Szwajcarii

www.1praca.gov.pl – Program „Pierwsza Praca”

www.bezrobocie.org.pl – strona Programu „Bezrobocie – co robić?”

Ponadto między innymi:

www.praca.onet.pl

www.praca.wp.pl

www.praca.interia.pl

www.praca.pl 0149

www.jobsales.pl

ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ DZIAŁAJĄCE W JELENIEJ GÓRZE

PPHU OMEGA

ul. Powstańców Śląskich 22
tel.: 075 76 473 99

SIMET S.A.

al. Jana Pawła II 33, tel.: 075 64 714 00

PPU PROINVAL S.A.

ul. Wojewódzka 5a, tel.: 075 75 59 317

ZP-H WIREX

ul. Karola Miarki 42, tel.: 075 76 782 44

ZAKŁAD USŁUG GOSPODARczo-SOCJALNYCH ANTEMA

ul. Fabryczna 1, tel.: 075 75 570 03,
fax: 075 75 570 20
adres do korespondencji:
al. Jana Pawła II 8a
58-506 Jelenia Góra

DUKO S.J.

Z. D. Drapiej, A. Dawiec
ul. Sobieskiego 60, tel.: 075 76 762 64

ZAKŁAD USŁUG ORTOPEDYCZNYCH

ul. Chrobrego, pawilon 438a
tel.: 075 75 233 55

DOZORBUD

ul. Ogińskiego 6, tel.: 075 64 221 16

PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWE JAREX

ul. Krótka 1, tel.: 075 76 471 91

SPÓŁDZIELNIA USŁUGOWA PIAST

ul. Grabowskiego 7, tel.: 075 75 337 52

IMPEL SECURITY

ul. 1 Maja 80, tel.: 075 64 567 00

POWIATOWE ZESPOŁY ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Jelenia Góra (ziemski i grodzki) – ul. Wojska Polskiego 18,
tel. 075 75 227 54

Kamienna Góra – ul. Armii Ludowej 7,
tel. 075 74 446 50

Lwówek Śląski – ul. Morcinka 7, tel. 075 78 220 44

INFOLINIE ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

0 801 410 410 (poniedziałek-piątek, 8.00-15.00) – dla użytkowników programu PŁATNIK

0 801 400 400 (poniedziałek-piątek, 8.00-18.00) – zabezpieczenia społeczne w Unii Europejskiej, „Informacje o składkach na ubezpieczenia emerytalne zaewidencjonowanych na koncie w ZUS”

Czynne całą dobę: 0 801 044 044 (telefony stacjonarne), 22 43 33 000 (komórki i stacjonarne) – między innymi informacje o wysokości świadczeń i składek oraz o zmianach w systemie ubezpieczeń społecznych

Zafascynowana Karkonoszami

ANNA JĘDRZEJCZYK jest mieszkanką Karpacza, który pokochała całym sercem, podobnie jak karkonoską przyrodę. Góry ją fascynują i stanowią twórczą inspirację.

Przed przejściem na emeryturę była wykładowcą języka polskiego.

Wiersze pisze od dawna. Są zamieszczane w almanachach

literackich, a także w Tygodniku Katolickim „Niedziela”. Jest laureatką konkursów literackich i inicjatorką wielu imprez poetyckich.

Należy do Jeleniogórskiego Klubu Literackiego oraz Stowarzyszenia W Cieniu Lipy Czarnoleskiej.

Lidia Komsa

Anna Jędrzejczyk

Pajak

Znowu poluje na muchę
bierze na ramię kołowrotek
pracowicie przędzie pajęczynę
i nie wie

poszukiwacze rezerw
mają bystre oko
kołowrotek wezmą do muzeum
muchę do rezerwatu
pajęczyna splecie dobro i zło
pajak zostanie
przecież gdy nowe
utożsamia się ze zwykłym
pajak
znowu zapoluje na muchy

Henrykowi Tomaszewskiemu

zostawiłeś
siłę żywiołu
oplątane tańcem
jego takty i ruchy
ulatują wciąż babim latem

w przestrzeń pamięci
jest lampką oliwną
rozpiętą wśród drzew
rozprasza mroki
ukazuje cień
wielkiego mima
który ukochał świat
głębi przepastnych zboczy

Silna kobieta

Silna kobieta opada z sił
kiedy buta brutalni
rzuca ją na kolana

Silna kobieta wzmacnia się
gdy widzi walkę o dobro
wydane złu

Silna kobieta męczy się
kiedy możni tego świata
trwonią swoje talenty
w targach o prywatę

Silna kobieta jest szczęśliwa
szczególnie w chwili swoich
narodzin
wtedy chciałyby włączyć się
we wspólne dzieło

Silna kobieta
chce zostawić po sobie
całe pokłady dobra
żeby uczyły młodych miłości

Kogo oskarżyć mam
za szczęścia ciąg przerwany
wiersz ledwie naszkicowany
noc odartą z ułudy szat

Kogo obwiniać mam za dziś
dobrą lecz zużytą myśl
słońce że mu brak korony
ciąg czerni nieskończony
zieloność wcale nie zieloną

Kogo powołać mam na świadka
gdy mi nie może świadczyć
matka
zabrał ją Styksu prom

Wolno mi winić zmienne
drzewa
i jarzębinę że dojrzewa
w szkarłatny dąs

Latem ma być ciepło

Usłyszałam w telewizorze, panie redaktorze, że specjaliści ze szwedzkiego Ministerstwa Rolnictwa wymyślili coś w rodzaju kodeksu dla posiadaczy zwierząt domowych. Teraz, przykładowo, właściciele kotów mogą je głaskać tylko dwa razy dziennie. Jeśli przyjdzie im do głowy podrapać swojego pupila dodatkowo, muszą się liczyć z nawet z karą pozbawienia wolności.

Głupawe przepisy fundują wyborcom rządzący w każdym kraju. W większości polskich miast nie wolno siedzieć na ławce w parku z otwartą puszką piwa, ale zamkniętych można mieć nawet kilkadziesiąt. Pod koniec ubiegłego roku radna z Olsztyna wymyśliła wprowadzenie zakazu palenia papierosów na cmentarzach, aby nie obrażać zmarłych. Nie wzięła pod uwagę tego, że wielu nieboszczyków za życia z lubością oddawało się nałogowi i być może sprawia im przyjemność jak rodzina nad grobem puszcza dymka.

Na zakończenie roku szkolnego dyrektor zwraca się do uczniów:

– Życzę wam przyjemnych wakacji, zdrowia i żebyście we wrześniu wrócili mądrzejsi.

– Nawzajem.

*

Mąż rano patrzy w lustro.

– Co sobie pomyślałaś wczoraj

W Jeleniej Górze też mieliśmy pomysłowego posła reprezentującego AWS. Zaczął ostro. Wykupił spektakl w teatrze i wygłosił przed nim próbne przemówienie przed parlamentarnymi popisami. Owacjom nie było końca. Potem słuch o posle zaginał, do czasu kiedy nie odwiedził jeleniogórskich radnych, aby im wytłumaczyć, że to skandal, iż nie mamy ulicy Jana Pawła II. Ci się mocno zawstydzili. Po dyskusjach stanęło na tym, że na Jana Pawła II zamieni się prawie całą ulicę Konstytucji 3 Maja. I tym sposobem Jelenia Góra stała się chyba jedynym miastem w Polsce, gdzie uznano, że nazwa Konstytucja 3 Maja wymaga dekomunizacji. Jan Paweł II zaś stał się patronem kilku hipermarketów oraz stacji benzynowych. O panu posle zaś znowu zrobiło się cicho i od tej pory bardziej był znany jako mąż pewnej popularnej lekarki.

Podczas telewizyjnej dyskusji na temat ustawy o zakazie palenia papierosów we własnym samochodzie i na własnym balkonie Piotr Najsztub stwierdził, że aby wnieść projekt przepisu o charakterze ekonomicznym trzeba mieć trochę oleju w głowie, a do takich pomysłów, jak wymienione wyżej, wystarczy zwykły tupet. Nic dodać, nic ująć!

Czy można coś zrobić, aby tego typu reformatorzy nie dostawali się do władz różnych szczebli? Obawiam się, iż niewiele. Praktyka innych krajów wykazuje, że zawsze się jakoś prześlizgną. Już dawno temu mądry ludzie stwierdzili, że demokracja to bardzo zły system, tylko nikt lepszego jeszcze nie wymyślił.

Aby nie kończyć tego listu tak pesymistycznie, chciałam pana redaktora poinformować, że latem podobno jednak ma być ciepło.

Ziuta Kokos

Śmiech to zdrowie

jak przyszedłem pijany do domu z tym sińcem? – pyta się żony.

– Jak przyszedłeś to go jeszcze nie miałeś.

*

– Czy ty rozmawiasz ze swoim mężem podczas stosunku?

– Jeśli akurat zadzwoni, to tak.

*

– Kochanie, czy dużo było mężczyzn przede mną? – pyta mąż podczas nocy poślubnej.

Mija godzina, a żona milczy.

– Gniewasz się na mnie?

– Cicho, liczę...

*

W szpitalu psychiatrycznym w trakcie remontu wszystkie ściany pomalowano na brązowo. Wkrótce ktoś zdarł farbę. Ponownie je pomalowano i sytuacja się powtórzyła. Za trzecim razem ściany otrzymały kolor zielony. W czasie obchodu w jednej z sal lekarz zauważył, że pacjenci nie mogą oderwać od nich wzroku.

– Dlaczego tak się patrzycie na tą ścianę?

– Czekamy aż czekolada dojrzeje.